

տին՝ ըստ կանոնաց և աւանդութեանց հաստատուած ստորագրելովն, իրաւունքներն և պարտականութիւններն, յարաբերութիւններն ընդհանուր ազգին:

Գ. մաս. կաթողիկոսի ընտրութեան նոր եղանակ մը զոր յանձնաժողովը կ'առաջարկէր ազգ. ժողովոյն, որոյ գործադրութիւնը յանձնարարելով նոյն իսկ յառաջիկայ ընտրութեան համար:

Ա. մասին վրայ մասնաւոր բան մը չունինք գրուցելու:

Բ. մասին համար գրուցողներ եղան թէ յանձնաժողովը չափով մը միայն ի նկատի առնելով կաթողիկոսական դահլուռն այժմեան այսինքն վերջին վիճակը, ինքն այնպիսի ծրագիր մը պատրաստած է, որոյ տրամադրութիւնք բաւական է որ համաձայն լինին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վնասգոյն և պիտկուպոսին ըստ ինքեան ունենալիք ազդեցութեան, զրից և պաշտօնին բարձրութեան:

Գ. մասին համար կաթողիկոսական յանձնաժողովը՝ ընտրութեան այնպիսի եղանակ մը կ'առաջարկէ, որ կրնայ փոքր ի շատէ գոհացում տալ ի սիւսուռս տարածել հայոց. կը հաւատեն թէ յանձնաժողովը առաջարկած է Բերքանչիւր 10 հազար հոգի մէկ ներկայացուցիչ ունենայ ընտրութեան պա. հան որք կամ դումարուելով անձամբ ի Պոլսի կամ յԵւթիմիան կամ իրենց կողմանէ վաւերացեալ քուէթուղթեր զրկելով զիրենք ընտրող հասարակութեան կարծիքը պիտի ներկայացնեն: Մեր այս ստացած մասնական տեղե. կուսինէն սոյնպէս կը հասկընանք թէ 10 հազար հոգիէ նուազ թիւ մը պարունակող երկրի մը կամ գաւառ մը, քուէարկու ձայն պիտի չ'ունենայ, այլ այն ամեն գաւառները միայն, որք հոծ հայաբնակ լինելով զոնէ մէկ 10 հազար մը միշտ արտադրելու հաւանականութեամբ ապահովութիւն ունին: Չը գիտենք ինչ է պատճառը, որ զկաթողիկոսական յանձնաժողովը այսպիսի հաշիւներու ձեւով երկու յորդորած է, և զժողով է ոնէ կարծիք մը գոյացնել՝ առանց ծրագիրը ամբողջապէս ուսում. նստելու: Այս երեք կետերուն վրայ, բայց մասնաւոր վերջին կէտին վրայ որ կարեւոր իրաւունք մը կը նուազեցնէ և, Պոլսոյ տղային ժողովին, թէ և համառոտ բայց բաւական ազդու վիճաբանութիւններ եղան, յորում հեղհե. տէ խօսեցան Նորատուփեան, Թորոսեան, Փափաղեան, Երեսուֆեան, Մէլիքեան. Սուրենեան և որոց պատաս.

խանց յանձնաժողովոյ՝ տեղեկարբեր իշխման սրբազան, ժողովականք տեղեկարբեր տպագրութիւնը պահանջեցին, այլք՝ ընդհանուր եղանակին առաջնութիւն տալ՝ ուղեցին և հոսկ ուրեմն Թորոսեան էֆ. հետեւալ առաջարկութեամբ միջոցաւ փակեց. Եւթիմիականք առաջմ. չը տպագրել յանձնաժողովոյ՝ ներկայացուցած ծրագիրը, և յառաջիկայ ուրբաթ վերստին զոնիակ նիստ հրումարել կաթողիկոսական ընդունութեան եղանակն առաջին խնդրի ընկելով: Ի վախճան բանից, իշխման սրբազան յանուն և ի դիմաց յանձնաժողովոյ նախագահ Ս. Պատրիարքին՝ յայտարարեց որ եթէ ծրագիրն ընդհանուր սկզբունքները ժողովոյ վաւերացման արժանանան, արդի յանձնաժողովոյ տեսութիւն և փափաքները կարելի է, որ յուսացուածէն աւելի ընդունելութիւն գտնեն յորոց կողմանէ որ անկ է, չնորհիւ այն մասնաւոր ջանից, որոց անունները կարելի է որ մը պարագաները յերեան հանեն:

Կաթողիկոսական խնդրէն յետոյ ազգային տեսանք կուգար ուրիշ մեծ խնդրի մը թէ և նուազ կարեւոր բայց թերեւ աւելի ստիպողական, այն է Նորատուփեայ պարտուց բարձրան խնդիրը: Կարգացուցեալ ընդարձակ տեղեկագիր մը՝ Նորատուփեայ միաբանական ընդհանուր ժողովոյ կողմանէ գրուած որ կը պարունակէր Վանուց 1882—83 տարուայ հաշուեցոյցը և 1883—84 տարուայ Պոլսէն, այսինքն եթողարկուել մտադրուց հանդիւրձ մանրամասն բացատրութեամբ:

Արդ 1882—83 տարուայ ծախքն եղած է դահլուռն արծաթ 912,074 Միլիոն. նոյն տարուայ հասոյթն եղած է 707,188 Որով ընդհանուր ելումարից 204,886 տարեկան բաց մնացած գումարն եղած է 204,886 բայց 1882 ապրիլ 30 հաշուոյ վախճան պահուում, բովանդակ բաց գումարն եղած էր . . . 3,502,052 որով 1883 ապրիլ 30 համա. գումար բացը կամ վախճան պարտքը եղած է 3,706,938 գումար մը, որ 37000 օսմանեան ոսկի կը ներկայացնէ այն է ֆոսֆոր 851,000 որ բաւական պատկառելի գումար մ'է ազգին ուսերուն վրայ բեռնընկու համար, իսկ ի Ռուսահայաստան ի Կ. Պոլսի եղած հանգանակութեան արդիւնքը ցարդ 2100 օսմանեան իրաւի հասած է այն է ֆոսֆոր 48300. միայն, որ ան.

միջապէս ի հաշիւ վերոյիշեալ պարտուց մէջ՝ տոկոսաւոր պարտուց գումարը նուազեցնելու համար վճարուած է: Ուրարատայոց արժանապատիւ յորդանակներն մեծագոյն գոհութիւն մը տալու համար, ահա ամբողջապէս կ'ուղարկենք այս խնդրոյն վերաբերեալ առջի օր հրատարակած ժողովոյ մէջ կարգացուած պաշտօնագրերը և համառոտ հաշիւը, որպէսզի ՎՍԿԴԵ Հայաստանի արտապետելով զայն՝ աւելի որոշ գաղափար մը տուած լինի իւր ընթերցողաց:

Ներքին գլխաւոր գործոց վիճակին վրայ ընդհանուր հայեցումը մը ձգելէ յետոյ, անցնելով քիչ մ'ալ արտաքին վիճակին որ անգլիական զեւպան լորդ Տիւֆֆինի գալստեամբ և Սէքսթանդ Գ. Միծաղոր կայսեր ներկայացուցչին՝ դեսպան Ն. Լիտոֆի անշաղտ գործակցութեամբ՝ Հայկական խնդրը այս օրերս դարձեալ կենդանութիւն առած կը թուի: Այս մասին մայրաքաղաքին մէջ տարածուած լուրերը և եւրօպական մամուլն փոքր ի շատէ փառանքեալ ազգայնական քաղաքական շատ և հակասական են, որ զժողով մը վիճակ մը գտնել:

ԵՏԵՂԻ Նիւստ և Բաքու անգլիայի և ֆրանսիայի երկու մեծ լրագրաց հրատարակութիւնք բաւական յուզում հանեցին Թուրքիոյ մէջ իրենց հետեւալ տողերով. — Ռուսիա այժմ պիտի պահանջէ Թուրքիոյ Հայաստանի համար առանձնաշնորհութիւններ և օսմանագրութիւն մը նման Արեւելեան Ռուսիայի տրուածին: Լորդ Տիւֆֆին պատուէր ընդունած է պահանջել 61-րորդ յօդուածի գործադրութիւնը Պեւլիի զաշնագրին, որոյ իմաստը ծանօթ են այնուհետև բայց Հայաստանի մէջ իրաց վիճակը զգալի կերպով փոփոխութիւն մը կրած չը լինելուն համար, հաւանական է կարծել, կընեն նոյն թերթերը, թէ անգլիական դեսպանը իւր պաշտօնատեղին կը վերադառնայ այս վիճակին վախճան մը գտնելու համար, որ շարունակ դժգոհութեանց պատճառ է և յուզմանց առիթ: Ռուսիա ալ իւր կողմանէ նմանօրինակ դիտողութիւններ պիտի ուղղէ եղբ. Բ. Գրան, և թերեւ այս երկու մեծ տէրութեանց հաւաքական ջանքերը արդիւնք մը լինին Գորէնհայի մէջ տեղի ունեցած նշանաւոր տեսակցութեան: ՎՍԿԴԵ պարտք կը կարծէ նաեւ թէ Միջերկրականի անգլիական նաւատորմը քիչ առնէն հրահանգ պիտի ընդունէ Կ. Պոլսոյ մերձեցալու, ի հարկին կա.

րենալ ուժ մը տալու այն աղեղնիկ քաղաքականութեան զոր անգլիական տէրութիւնը մտադիր է եղբ. այսուհետև ի գործ դնել Թուրքիոյ մէջ: Արդէն անգլիական նաւատորմն Թուրքիոյ ջուրերուն մէջ գտնուիլը բաւական ազդարարութիւն մը պէտք է լինի Գրան հասկնելու համար թէ ան այսուհետև Անգլիոյ համբերութիւնը իւր վախճանին հասած է:

Եւրօպական մամուլն վերոյիշեալ յայտարարութիւնները չը գիտեմք թէ ինչ աստիճանի կարեւորութեան արժանին, սակայն այս ստույգ է որ տեղույն թուրք մամուլը բաւական վրդոված կ'երեւի հիւսիսային պետութեանց լրագրերուն յիշեալ պարունակութիւններէն: Լորդ Տիւֆֆին այն ինչ Կ. Պոլսի հասած, եկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարար Զարփի փաշայի և 2 օրէն յետոյ Սուլթանի հետ տեսակցութիւն մը խնդրեց և անմիջապէս թուրքական ստացաւ: Անգլիական դեսպանը իւր առաջին քարտուղար — թարգման Սեր Զ. Սանտիւրնի ընկերակցութեամբ՝ 11½ ժամէ աւելի տեսակցութիւն մը ունեցաւ սուլթանի հետ և կը հաւաստեն թէ սուլթանը Անգլիոյ ներկայացուցչին առաջարկած բարեկամական պայմաններուն և օգտակար խորհրդոց նկատմամբ իւր գոհունակութիւնը յայտնէր, թէ և այս արդիւնքը հակասական կ'երեւայ զէթ առեկողմս խնդրոյն բընութեան հետ:

Վերջին լուր մը, որ տակաւին երաշխաւորութեան կարօտ է, կը գրուէ թէ Ռուսական դեսպան պ. Ն. Լիտոֆ ծանուցացիր մը տուեր է Բ. Գրան Հայկական բարենորոգմանց համար և նախարարապետ Սայիտ փաշայ զայն անմիջապէս սուլթանին ներկայացուցեր է:

Սպասենք դարձեալ եղիւթեանց, աւելի ապահով լուրեր կարենալ հաղորդելու համար:

Սօսին.

Ս. ԷՋՄԻԱՏԻՆ.

Տարւոյս Վեդու Հայաստանի լըրագրի 73 համարում կարգացի արժ. Տէր Մարտիրոս Տէր-Պողոսեանի նամակը, որի մէջ արժ. Հայրը բարեհաճ էր իմ մասին այնպիսի տիւնարութիւններ անել որոց պատասխանելը թէ՛ ինձ և թէ՛ իրան մի.

հաճելի գործ է, բայց այնու ամենայն յակամայից պատասխանում եմ:

Թէ ինչու արժ. Հայրը չէր կամենում Ալեքսանդրապոլու հոգ. կառավարութեան անդամի պաշտօն կատարել՝ յաջորդեցեալ ժամանակ, այդ մի երկար և շատ երկար պատմութիւն է, որ՝ որչափ այլըստնորոշ պայմանք համար հետաքրքիր կը լինի, նայելով և ձանձարել օտարների համար: Որովհետեւ այդ գործի մանրամասնութիւնը յայտնի է իշխանութեան, վասն որոյ լուում եմ ես այդ մասին:

Գալով բուն խնդրին, որ է ապառիկների հաւաքելը, կ'ստեղծւի այն, վրայեւ դեռ կառավարութիւնը սիւնօղի չէր ստացել ապառիկների հաւաքման հրամանը, Տէր-Մարտիրոսը յայտարարութեամբ դիմեց կառավարութեան պահանջելով ապառիկների ցուցակ: Եւ որ առիթ ունէի միշտ կասկածելու կառավարութեան թղթերի համար, երբ փոստից ստացուած թղթերի կարգում բաց արի սիւնօղի հրամանը՝ այդ խնդրի առիթով, հաւատարմարով կասկածանքով մէջ՝ դժգոհութիւն ցցեց առիթ գէպի քարտուղարը տակելով կառավարութեան թղթերի բովանդակութիւնը կառավարութեան մէջ պէտք է յայտնի լինի: Խոստովանում եմ, որ այս անգամ կասկածս անտիկ էր: Որովհետեւ տէր-Հայրը կառավարութիւնից առաջ ստացած է եղել սիւնօղի հրամանը, այս գէպը յայտնի է պ. քարտուղարին:

Թէ ես իբրեւ յաջորդ անփոխ չեմ գտնուել ապառիկ ցուցակները կառավարութեան գէպում՝ կը պարզաբանէ հետեւեալ հանգամանքը. — սիւնօղի հրամանը ստանալուց յետոյ, պատուիրեցի քարտուղարին մի հօթեակի ընթացքում լրումն տալ սիւնօղի առաջադրութեանը և Տէր-Մարտիրոսի պահանջին՝ կաղմելով ապառիկ ցուցակ: Մի հօթեակը դարձաւ երկու, երեք, եւ շարունակ պահանջում էի ապառիկ ցուցակ, և պատասխան էի ստանում թէ, շուտով պատրաստ կը.

աշխարհը նորա չուրջն է պատում, նորանից իւր լոյսն է առնում: Ինքը լինելով խաւարապաշտ, կարծում է թէ այս խորհրդէն խաւարով չըլսապատ: Ահա այս տեղ էլ այն չար գիւր՝ եսափրութիւնը գործում է անիրաւութիւն և խանգարում գործի յաջողութիւն:

Մենք կարծում ենք թէ պաշտօնն է մարդուն բարձրացում, և ոչ թէ մարդն է, որ պաշտօնը աշխատանքում:

Մի կարծիլ թէ այլ է մեծ մասամբ և հրապարակափոսի, այդ հասարակական շահը պաշտպանել պարտաւորողի վիճակը, ոչ, նոյնն է և նոյա ճաշակը, եսափրութիւնն է և՛ նորա յատկութիւնը: Դա էլ նոյն ժամանակի դաւաղն է, նորա չու հնազանդ աւանակն է, որին զեկավարում է նորա ոգի եսափրութիւնը, որ ամեն բանում իւր եւն է որոնում, սորա վերայ է միայն մտածում և խորհում, հասարակարեւը նորա աչքում երկրորդ տեղն է բըռնում, ընդհանրական կաթողիկոս կը մեռնի, հոգ չէ լուի, երկրեցի ու սըր.

Ֆ Է Լ Ի Է Տ Օ Ն

Անցեալ ֆելիւտօնում նկարագրելի, թէ ինչպէս ներկայումս նիւթապաշտութիւնը տիրապետել է մեր կեանքին և նորա հետեւանքն եղել է եսականութեան քարգացումն, որ ամեն հասարակական բարօրութեան և բարոյակա. նութեան հիմունքը խախտող է, քանզի ժողովրդեան թշուառութիւնը բերող է:

Կարծես օրից օր պէտք է լաւ լինի մեր հասարակական վիճակը, քանի որ գիտութիւնն ու ուսումնն է զորս օժանդակը, և մենք տեսնում ենք տարիից տարի ուսումնականաց մեր մէջ շատա. նալը, նոյա զանազան պաշտօնների տիրանալը և հասարակական գործերին մասնակցելը ցանկանալը — ուրեմն և՛ գործերի վիճակը պիտի լաւանար, դէպ լաւ. սր են պիտի ընթանար, իսկ իրապէս սորա հակապատկերն ենք տեսնում, ինչու. որովհետեւ նիւթապաշտութիւնը՝ եսականութիւնը ամեն տեղ զեկավար ենք մեզ ընդունում:

Էս այս երեւոյթը ընդհանուր է ամեն զաւակարգում և որքան բարձր դիրք ունին գործողք այնքան աւելի պարզապէս նոյա մէջ այդ չար գիւր՝ եսականութիւնն երևում է ու վնաս էլ աւելի պատճառում է, որովհետեւ սրանցից է աւելի ստոր դիրք ունեցողն օրինակ առնում:

Տիրացուի վրից ևս բռնում, նա քահանայի, սա էլ վարդապետի ու եպիսկոպոսի վրայ է մասնացոյց լինում, թէ նրանցից է օրինակ առնում, ուսուցչի վրայ են յարձակուում, նա տեսչի ու հոգաբարձուի վրայ է աւանդարկում, թէ սրանցն է օրինակում, աշակերտին եւ յանդիմանում, սա էլ իւր ուսուցչին է դատապարտում, այսպէս աստիճանաբար չար գիւր բարձրից իջնում է ներքեւ և ամեն բարի սկզբունքը ու աշխատանքը հանում է ի դերին: Ի դուր չէ ասում առածը, թէ ձուկը զլիխն է հոտում:

Փահանջն, այդ Աստուծոյ հեղ և խոնարհ, անձնագործ պաշտօնեայն, փո.

խանակ զանձն իւր ի վերայ ոչխարաց գնելու, ջանում է իւր շահը պաշտելու, որովհետեւ նոյանից շատերը նախ և առաջ իրանց շահն են պաշտած և իրանց ևս կեանքի նպատակն ընտրած: Երբ հովին այս է, հօտն ինչ լինելու է. ափսոս որ անբան չէ, այլ րանական է, հասկնում է, և իւր հովուի օրինակին մեծ մասամբ հետեւում է:

Հոգաբարձու է, դպրոցի հոգաբարձու է, որովհետեւ նորա հոգին բանում է միայն մարմինը պարարել ջանում է, ինչու. որովհետեւ նիւթապաշտ է, կեանքը մարմնոյ մէջ է տեսնում, հոգին մոռանում է և զարմանում է, երբ իւր սաներին նիւթապաշտ է տեսնում, կեղծաւոր, նախ հան զղերան յականէ քումին, չէ յիշում, երկի ճառողը մարմնոյ մէջ և միտք առողջ, հնացած առածին է հետեւում, առողջապահական կէտիցն է նայում, միայն մոռանում է, որ բնութիւնը հաւասարակշուրութիւն է սիրում, մէկի զօրանալը ի հաշիւ միւ.

ոի ներդաշնակութիւնը խանգարում է: Մէթէ քիչ կան հաստ և առողջ մամուռ վերայ և՛ ջրալից հաստ գլուխներ, թէ և այդ մեղէն արարածները լինէին բը. միշտն և զիտանակներ, Գանի հաստ և իւր չարիք ճանաչող հոգաբարձու կայ, օրը նրանցից իրան իրաւունք չի համարել այս ինչ տեսչին դատա. փետել, այն ինչ ուսուցչին դատապարտել, թէ և նրան բնաւ չէ ճանաչել, նորա չափ էլ զիտութիւն չէ ունեցել, բայց նրան անխնայ է դատել ու զէս ու զէն չալտել, ինչու. որովհետեւ եսապետ է, իրանից զուր բան չէ տեսնում, չէ ընդունում, քանի որ ինքը իշխանութիւն ունի, ամեն բան նորա եսին պիտի ծառայի, այսպէս նա կը խորհի և հասարակական գործը իւր անձին կը դնի:

Տեսուչ է բարձրաստիճան, թէգուց և թիմական, գոռողութիւնն ու մեծամը. տութիւնն է անսաման, որովհետեւ սա էլ իւր եւն է պաշտում, սրանից զուրս բան չէ տեսնում, կարծում է, թէ

ային նրա սահմանները պաշտպանելու գործում բայց և նոյն հեռագրերը քանի-ցըս և ջրեց այդ լուրը ինչպէս երևում է Աւստրիայի կառավարութիւնը հեռու է այդպիսի լեհ գնդեր կազմելու դիտարկութիւնից և ցանկութիւնից, միայն իւր խաղաղասիրութիւնը սքողելու համար ջրում է հեռագրերի միջոցով իւր դիտարկութիւնը, որպէս զի առկա չէ տայ մամուլին զանազան բացատրութեանց: Նոյն Աւստրիան իւր ազդեցութեամբ Արիայի և Բուլղարիայի կառավարութեանց վերայ, ջնջել տուեց այն երկրներում ազգային զինուորութիւնն, և թողեց միայն կանոնաւոր զօրքերն, որոնք կառավարութեանց հաւատարիմ ծառայեցն են:

— Հեռագիրը հաղորդում է, որ Բիոս կղզու վերայ զօրեղ երկրաշարժ է եղել, որից մի քանի տներ քանդվել են և մարդիկ վնասվել: Երկրաշարժը զգալի է եղել և Գարգանիում, Զմիւռնիայում և Ասորիքում:

— Սոֆիայից հասած լուրերին նայելով, երևում է նախարար Նաչեվի կենաց դէմ սպանութեան փորձ փորձվել է, հենց այն ժամանակ, երբ նա պատրաստվել է եղել ժողով երթալու: Մի ծանօթ մարդ մտնում է նախարարին և արձակում է ինչպէս նրա վերայ, բայց վերադառնալով նշանակ:

— Սֆիանները բռնել են Շուքու-նի միայն մի մասը, Ամու-Գարիայի ձախ կողմում: Շուքանի թէ՛ Կուսու-Ֆին անցնել տարի մի քանի անգամ, էմիրի հրամանով հրաւիրել են Կաբուլ, բայց նա հրաժարվեց և երթալու: Վերջապէս էմիրը հրամայեց Բաղադանի նահանգապետին կայանաւորել Կուսու-Ֆին և ուղարկել Կաբուլ, ուր նա պիտի և բանտարկված է: Շուքանում նշանակած է Ա. Վ. զան կառավարիչ: Այս էր օգոստոսի սկզբին:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱԳՈՒՅՑ պ. Ա. Ա. գրում է մեզ. — Երեկ երեկոյան — ամսի 1-ին, բաւական թուով թէ՛ նաւթահանքները և թէ՛ նաւթագործարանները տեղա-յին քաղաքապետ Նորին Գերազան-ցութեան Գեպտոս — Չինովի մարդ սէր հրահրով ժողովեցին դումայի Ա. Լեքսանդրիան դահլիճը, ուր և լուսեցաւ մի դարանական ճառ: Այդ դարա-նագիրը շնչեղացի պ. Նորին գործարա-նի, թէ՛ գործերի ասեցը, ակիտաքայ-ման բոլոր էր, որ գուժեց ցարիցիներն երկաթուղիի հղոր ընկերութեան կա-ռավարչապետ Միս. Պետ. պ. Կոզե-նիովը: Պարզ խօսեցը:

Պ. Կոզեանիովը համառօտ և շատ հասկանալի խօսքերով առաջարկեց մեզ իւր կատարեալ պատրաստակամութիւ-նը մեր հանքերի և գործարանների հե-ղուկ ներթերի — կերտելի, հում նաւ-թի, և մազութի բեռները կասպեան ծովի ափից ընդունելով արտահանել Վոլգա գետի լայն ափերը, նմանպէս ցարիցիներն երկաթուղիի բոլոր նշա-նաւոր կայարանները: Այդ կայարան-ները իւրաքանչիւրում, սկսած Բագ-

ուց, նա պատրաստում է պահածոի ընդարձակ աւազաններ և այլ սրանց համապատասխան կահ-կարասիք:

Ներկայ գտնվող ունեկիրները խըմ-բովին — միաձայն և սիրով ընդգրկելով ընդունեցին նախագահ պ. Կոզեանիով-ի կատարեալ և ընդհանրապէս առա-ջարկութիւնը: Իսկ պայմաններ — ծը-րագրի մանրամասն կողմերը քննել ու զննելու համար հենց այդ ժողովից մի յանձնաժողով ընարուեց 7 անձինքնե-րից բաղկացած: Տակալին յանձնաժող-վը չէ վերջացրել (շտապում են) իւր դիտարկութիւնները: Նմանապէս յանձ-նաժողովն էլ անմիջապէս պիտի իւր ծրագրեր կազմէ ու ներկայացնէ պ. Կոզեանիովին հաւանութեան: Միթէ այդ լուրը, բարի համբաւ է: Անկաս-կած ենք, որ այդ բարի հասարակաշա-հութիւնը — ընկերութիւնը ամենայն յաջողութեամբ կ'իրագործի և մենք շուտով կ'ազատվենք մեր երկրի երակ-ները ծծող անյաղ աղուկներից:

Հետևանքի մանրամասն կողմերը կը հաղորդենք բաղձավաստակ «Մեղուի» ուշիմ ընթերցողաց:

Այսօր երեկոյան Արհեստաւորաց ժողովարանի դահլիճում թատերաւէր ներկիւթում ատլիս է ներկայացուցին յոգուտ հայ միջնորդած մի պարուի, կը ներկայացնեն 1. Պեկույի Տիգրոս, յոգեվի մի արարուածով (հեղինակու-թիւն հանդուցեալ Մ. Տէր. Գրիգորեան-ցի) և 2. Զաւաշտ:

Ներկայացուցից յետ կը լինի պարա-հանդէս. սկիզբն է 8 ժամին երեկոյ-նան:

Ռուս լրագիրները հաղորդում են, որ երեկոյն է 25 ռուբլիանոց կեղծ թղթ-թղթում, արտասահմանում այնպէս պատրաստած, որ զգուշար է իսկականից զանազանել:

Նոյնպէս երեկոյն է 15 կոպեկանոց արծաթեայ դրամ, որ կարելի է ճանա-չել միայն բուժ կոնից, քարին խփե-լով:

Խմբագրութիւնն ընդհանրապէս թեմա-ստացաւ պ. Արարատեանից նորա գիւ-ղական խալիֆա միսըն քեղ, ուսկորն ինձո երկաթուղիներն, որ հրատարա-կեց թիֆլիսի հայերէն գրքերի հրատա-րակութեան ընկերութիւնը: Տպած է պ. Մ. Վարդանանի տպարանում. վրին է 50 կոպ.:

«Նովոյէ Վերման» լրագրին հաղոր-դում են, որ արքունի կալուածոց նա-խարար Օստրովսկու ճանապարհորդու-թիւնը նպատակ ունի արքունի կալու-ածների բարելաւութիւնը:

Նա կը վերադառնայ Ս. Պետերբուրգ նոյեմբերին:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՆՍԿԻՆ
Հրատարակիչ Հ. ԵՆՖԻԱՃԵԱՆՑ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Հայերէն գրքերի հրատարակու-թեան ընկերութեան» ծախքով լոյս տեսաւ «ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԽԱՂԻ-ՑԱՅ» վերնագրով գիրքը, աշխա-տարկութիւն Աղէքս. Արարատեանից:

Մամուլի տակից դուրս եկաւ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵՋՈՒԻ ՓԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՏԵՐԵՐԷԼ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍԸ

Աշխատասիրութիւն Ն. Տէր-Ղ. Են-գեան.

Գրին է 50 ԿՈՊԷԿ:

Վաճառվում է Կենդրոնական գը-րախոսանոցում — Գուժարով գը-նողները 20% զեջուցն ունեն:

Ներսիսեան դպրոցի եօթերորդ դաստան ՄԻ ԱՇԱԿԵՐՏ ցան-կանում է ԴԱՍԵՐ ունենալ անե-րում: Հասցէն հարցնել «Մեղուի» խմբագրատանը:

1—3

«ՎԱՐԺԱՐԱՆ»

մանկավարժական ամսագրի խմբագրութիւնը պարտք է համարում յայտնել ընթերցող հասարակութեան, որ այսօր հե-տեւամագրիս վերաբերեալ յո-գուտ ծննդի լի զի մի կ-ցու թիւն եր ուղարկել քա-ժան ուր զգուշար կամ խմբագրութեան հետ որ և է փար-չական յարաբերութիւն ունե-նալ ցանկացողներ թող բա-րեհաճին գիմել խմբագրու-թեան քարտուղար պ. Գ. Շահ-րուպիանցին այս հասցէով. В г. Тифлисе, Григорию Шах-Будagianу, училею Армянской Семинарии Нерсисян. Абасаба-тская площадь, соб. домъ, кв. № 8.

«ԱՂԲԻԻՐ»

Լոյս տեսաւ № № VII և IX թիֆ-լիսում բաժանուց այսօր կիւրակի հոկտեմ. 2-ին, իսկ օտարաքաղաք-ցիներին փոստ կը ձգուի վաղը եր-կուշարթի հոկ. 3-ին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.

Սուտ հիւանդ (ձգրիտ անցը Սը-րինգ. — Մշակ Բաժնի. — Որբի յի-շատակարանից Օր. Միհրուհի. — Տե-րեանի անկումը (բանաստեղծու-թիւն) Ե. Մ. — Փայտաշէն խրճիթից — Սպիտակ տունը (IX, X և XI գլ.) փոխադրութիւն Ն. Տ. Աւետիք. — Աշնան տերեւներ: (բանաստեղծու-թիւն) Կ. Կ. Մ. Ե.:

ՀԵՏԱԳՐԻՔԻ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. Օրապարիկի հնարողները (առաւ-րէնից) Մ. Փամբուլչ:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԳ.

Հարուստներն ու աղքատները. — Փականագործ պրինց:

ԶՈՒՄԱՐԱԼԻԿ.

Մանկական խաղ, Գարաթո Մեկը. — Հանելուկներ 3 հատ. — Շուտա-սկիւլ. — Բէրուս:

Ի. Ս. ՏՈՐԳԷՆԻՒՆ Ի ԲՈՎԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.

Պ. Բաժնիի քսան և հինգամայ գործունէութեան առթիւ: — «Նոր-Դար» — «Վարժարան» — Նոր դպրա-նոց և ամագիր. — «Աղբիւր» առա-ջին տրեման:

L'ART AU GAUCASE
PAR

J. MOURIER.

Cet ouvrage in-folio formera environ trente livraisons illustrées conte-
nant des gravures sur bois, des lithographies, des photographies, des
chromolithographies.

Les 10 premières livraisons ont paru.

Comme pour toutes les éditions de luxe, le tirage de cet ouvrage
étant très limité, on souscrit chez Schaweldoff M. Baerestam libraire à
Tiflis.

LIBRAIRIE BAERENSTAM TIFLIS.

LA MINGRÉLIE

PAR
J. MOURIER.

Cet ouvrage de luxe, tiré seulement à cent exemplaires, formera un
volume in-16, de 450 pages, et contiendra des cartes, des chromo-
lithographies et 80 gravures.

Les deux premières livraisons ont paru.

PRIX: 10 ROUBLES.

ԾԽԱԽՈՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ներկայացնում բողոքական թիֆլիսում:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.

Տաճկաստանից ն ու ստացվել են ամենաքննարկ ԿԵՐԵԻՔ և անու-շտհոտ ԾԽԱԽՈՏԻ այլ տեսակնե-րը:

Ապագանք ծխախոտի և պապի-րոսների զանազան գները ընդունում եմ իմ սեպհական խանութում, որ զտանվում է Գլորիոյի փողոցում, Արժ-րուհու գաւթում № 1. և խոտա-նում եմ գնողը ընտրած ճաշակի հա-մեմատ միշտ պատրաստել:

Պատու. ունիմ յայտնելու պա-տուական հասարակութեան, մանա-ւանդ իմ ծխախոտ գնողներին, որ ծխախոտ և պապիրոս գներն ուրիշ խանութներում ուշադրութիւն դարձ-նեն է տ ի կ է տ ի վերայ և կար-գան բողոքական մականուն, մինչև նրանց փոխել, որոյ մասին իւր ժա-մանակին կը յայտնվի, որովհետեւ գործարանատէրերից ոմանք, չը նա-յելով էտիկէտներին վեցերորդ ան-գամ փոփոխելուն, է ի շարունա-կում են ԿԵՂԾԵԼ նրանց:

Մտն առաջ ի ն — ամբողջ
Թուեր 35 կոպ. — Մտն երկ-
րորդ — կոտորակներ 45 կոպ.:

Գուժարով գնողներին 20% զեջուցն.
վաճառվում է Կենդրոնական գրախ-
ոսանոցում:

Վրաստանի և իմերէթի հա-յոց վեճակային առաջնորդ. ու Արիստակէս Կախիպոս Սեդ-րակեանի թոյլտուութեամբ ներկայ սեպտեմբերի 15-ից բացվում է ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷՋ վաճառ աւագ և կիզեց Տոմարաւորութեամբ և նոյն կիզեցը հանդէպ № 5: Մանուկների ընդունելու — թիւերը շարունակուելու է մինչև առաջիկայ նոյեմբերի 1-ը: Օր. Մարիամ Մամիկոնեան.

Ներսիսեան հայոց ազգային-հո-գեւոր դպրանոցի հոգաբարձական խոր-հրդարանում հոկտեմբեր ամսոյ 12-ին երկրորդ 7 ժամին լինելու է ա-